

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจและการนำไปใช้ของผู้ฟังที่มีต่อรายการไฮไฟระดับบัณฑิตของสถานีวิทยุ สวพ.91 โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการรับฟังรายการของสถานีวิทยุ สวพ.91 และสัมภาษณ์ผู้จัดรายการเพื่อได้ข้อมูล โครงสร้างรายการ เศรษฐกิจ และวัตถุประสงค์ของรายการ

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการศึกษาวิจัยในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยจะไปติดต่อขอรายชื่อสมาชิกทั้งหมดพร้อมที่อยู่ จำนวน 3,000 คน จากบริษัท วีฟลาย อินฟินิต จำกัด

1. ประชากร

ประชากรที่ศึกษาในการวิจัยนี้ คือ ผู้ฟังที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เฉพาะประชากรที่เป็นสมาชิกของรายการโดยโทรศัพท์เข้ามาในรายการ ซึ่งมีจำนวนประชากรผู้ฟังรายการ “ไฮไฟระดับบัณฑิต” จำนวน 3,000 คน เมื่อผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ดำเนินรายการ “ไฮไฟระดับบัณฑิต” ของสถานีวิทยุ สวพ.91 แล้วนำมาประกอบการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป

2. กลุ่มตัวอย่างและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการสุ่มอย่างง่าย โดยสุ่มจากชื่อสมาชิกผู้อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเท่านั้น ได้กลุ่มตัวอย่างผู้รับสารจำนวนทั้งสิ้น 325 คน โดยแยกเป็นจากกรุงเทพมหานคร 320 คน จากจังหวัดนนทบุรี 2 คน จากจังหวัดสมุทรปราการ 3 คน

ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling หรือ Particular group Sampling) ซึ่งผู้วิจัยเจาะจงเลือกเอาจากรายชื่อสมาชิกของรายการที่โทรศัพท์เข้ามาในรายการ ผู้ร่วมกิจกรรม และผู้ที่สนใจฟังรายการ จำนวนทั้งสิ้น 3,000 คน ณ วันที่ 6 กรกฎาคม 2546

เหตุผลที่ผู้วิจัยเจาะจงเลือกเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพราะว่าผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสามารถเปิดรับฟังสถานีวิทยุ สวพ.91 ได้ดี และมีรายชื่อที่อยู่ครบถ้วน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้แบบเฉพาะเจาะจงจาก 3,000 คน จากผู้จัดรายการ โดยสุ่มมา 325 คน ใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (อ้างถึงใน บุญชม, 2543: 40) อย่างง่าย (Simple Random) โดยใช้ฉบับ 7 คน เลือกมา 1 คน จนครบ 400 คน แล้วส่งแบบสอบถามไปได้กลับคืนมา 325 คน เป็นการสุ่มจากสมาชิกผู้ฟังรายการ “ไฮไฟระดับยนต์”

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้

ตัวแปรตาม ได้แก่

- พฤติกรรมการฟังรายการ
- ความพึงพอใจในการฟังรายการ
- การนำไปใช้ประโยชน์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ส่งสาร คือ ผู้จัดรายการ เพื่อทำข้อมูลด้านโครงสร้างรายการ เศรษฐกิจ และวัตถุประสงค์ของรายการ

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยดัดแปลงมาจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และรายงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับการวิจัย รวมทั้งสอบถามผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีทั้งชนิดปลายปิดที่มีคำตอบให้เลือกและปลายเปิด โดยให้ประชากรกรอกแบบสอบถามด้วยตนเองประกอบไปด้วยข้อมูล 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้

ส่วนที่ 2 เป็นการวัดพฤติกรรมการเปิดฟังรายการ “ไฮไฟระดับบัณฑิต” ของสถานีวิทยุ สวพ.91

ส่วนที่ 3 เป็นการวัดความพึงพอใจในการฟังรายการ “ไฮไฟระดับบัณฑิต” ของสถานีวิทยุ สวพ.91 ที่มีต่อต้านเนื้อหา รูปแบบ วันเวลาในการออกอากาศ และผู้ดำเนินรายการ

ส่วนที่ 4 เป็นการวัดการนำไปใช้ประโยชน์ในการฟังรายการ “ไฮไฟระดับบัณฑิต” ของสถานีวิทยุ สวพ.91 ที่มีต่อต้านการสอน เสริมหลักสูตร สอนทางไกล ส่วนกิจ งานอาชีพ เป็น คำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการนำเสนอรายการ “ไฮไฟระดับบัณฑิต” ของสถานีวิทยุ สวพ.91

หลักเกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามในส่วนที่ 3 และ 4 คือ วัดความพึงพอใจและการนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน

การวัดความพึงพอใจและการนำไปใช้ประโยชน์ ได้นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยโดยให้เกณฑ์เฉลี่ยในการแปลความหมายดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2542: 77)

1.00-1.45	มีค่าเท่ากับ	ความพึงพอใจ/การนำไปใช้ประโยชน์น้อยที่สุด
1.50-2.49	มีค่าเท่ากับ	ความพึงพอใจ/การนำไปใช้ประโยชน์น้อย
2.50-3.49	มีค่าเท่ากับ	ความพึงพอใจ/การนำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง

- 3.50-4.49 มีค่าเท่ากับ ความพึงพอใจ/การนำไปใช้ประโยชน์มาก
 4.50-5.00 มีค่าเท่ากับ ความพึงพอใจ/การนำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด

การสร้างและหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง โดยนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขโดยเน้นความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง

2. การหาความเชื่อถือได้ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Pre-Test) กับผู้ฟังรายการ “ไฮไฟระดับบัณฑิต” จำนวน 30 คน เพื่อนำค่าที่ได้มาหาความเชื่อถือได้ โดยนำส่วนของคำถามที่เกี่ยวกับความพึงพอใจและการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้ฟังรายการ “ไฮไฟระดับบัณฑิต” ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน (Rating Scale) แล้วนำมาหาค่าความเชื่อถือได้ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามแบบของ Cron Bach (วิเชียร เกตุสิงห์, 2537: 116) มีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[\frac{i - \sum V_i}{\sum V_i} \right]$$

α	คือ	ความเชื่อถือได้
K	คือ	จำนวนข้อ
V_i	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
V_t	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

ผลการวิเคราะห์การทดลองใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ทำให้ทราบข้อบกพร่องของคำถามบางข้อ จึงได้นำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เข้าใจตรงกันและทำให้ทราบค่าความเชื่อถือได้ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC มีค่าความเชื่อดังนี้

ความพึงพอใจและการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้ฟังรายการ “ไฮไฟระดับบัณฑิต” ได้ค่า Alpha หรือ $\alpha = .9315$

ความพึงพอใจในการฟังรายการ “ไฮไฟระดับยนต์” ได้ค่า Alpha = .9046

การนำไปใช้ประโยชน์ของผู้ฟังรายการ “ไฮไฟระดับยนต์” ได้ค่า Alpha = .9113

จากค่าที่ได้แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือได้ค่อนข้างมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. จัดทำหนังสือจากภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงสถานีวิทยุพิทักษ์สันติราษฎร์ (สวพ.91)
2. จัดทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามสำหรับสมาชิกผู้ฟังรายการ “ไฮไฟระดับยนต์” และแนบแบบสอบถามพร้อมใส่ซองติดแสตมป์จำหน่ายซองถึงผู้วิจัย
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญไปทำการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามส่งไปรษณีย์ ครั้งที่ 1 จำนวน 400 ราย ในแบบสอบถามที่ส่งไปได้แนบจดหมายแนะนำตัวผู้วิจัย พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบว่าเมื่อผู้ตอบแบบสอบถามกรอกรายละเอียดแล้วให้ส่งคืนผู้วิจัยภายในกำหนด
4. รวบรวมแบบสอบถามที่ส่งกลับมาครั้งที่ 1 แต่ยังไม่ครบ
5. จัดส่งแบบสอบถามเพิ่มเติมแก่ผู้ที่ยังไม่ได้ส่งกลับ ครั้งที่ 2 จำนวน 100 ชุด ให้ส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยภายในกำหนด
6. รวบรวมแบบสอบถามที่ส่งกลับมาครั้งที่ 2
7. รวบรวมแบบสอบถามที่ส่งกลับมาทั้ง 2 ครั้ง ได้จำนวน 325 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.25
8. นำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการสอบถามและรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 325 ชุด มาลงรหัส (Coding) เพื่อเปลี่ยนสภาพข้อมูลให้อยู่ในรูปสัญลักษณ์ที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถคำนวณได้ หลังจากนั้นได้นำข้อมูลมาทำการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓. สถิติบรรยาย (Descriptive Statistic) โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ได้แก่

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage) ของแต่ละข้อ นำเสนอในรูปตารางและแปรผลด้วยการบรรยาย

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการ}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2. ข้อมูลพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ นำมาวิเคราะห์ แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) ของแต่ละข้อนำมาเสนอในรูปตาราง และแปรผลด้วยการบรรยาย

3. ข้อมูลความพึงพอใจรายการไฮไฟระดับบัณฑิต นำมาวิเคราะห์แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage) ของแต่ละข้อ นำเสนอในรูปตารางและแปรผลด้วยการบรรยาย

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการ}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

4. ข้อมูลการนำไปใช้ประโยชน์ที่ได้จากรายการไฮไฟระดับบัณฑิต นำมาวิเคราะห์แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage) ของแต่ละข้อ นำเสนอในรูปตารางและแปรผลด้วยการบรรยาย

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการ}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

แล้วเปรียบเทียบค่าร้อยละโดยใช้ Cross Tab เช่น ระหว่างตัวแปรของผู้ฟังรายการ “ไฮไฟระดับยนต์” กับความพึงพอใจหรือกับการนำไปใช้ประโยชน์ เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย